

- Voorzitter M.G.Kok, Barchemseweg 67, 7261 DB Ruurlo.
Telefoon 0573 - 453090.
- Secretaris L. W. Besselink, Nijverheidsstraat 8, 7261 AK Ruurlo.
Telefoon 0573 - 452376.
Postbusnummer 61, 7260 AB Ruurlo.
- Penningmeester A. Flierman, Vrochterdijk 16, 7244 PN Barchem.
Telefoon 0573 - 451921.
Bankrekening: RABO-bank Ruurlo, rekeningnummer 3567.22.996
T.n.v. historische vereniging Old Reurle.
Girorekening RABO-bank : 905733.
- Lid Mevr. R. Greupink-Wolsink, Hessenweg 4, 7261 AP Ruurlo.
Telefoon 0573 - 452477.
- Lid G.J. Kleyn Winkel, Dwarzdijk 10, 7025 CR Halle.
Telefoon 0573 - 461248
- Eindredactie J.H. Tornij, Watersnipstraat 2, 7132 DG Lichtenvoorde.
Telefoon 0544 - 379691.
- Redactieleden W.J. Bluemers, Schoolstraat 1, 7261 GH Ruurlo.
Telefoon 0573-452062.
H. Post, 't Heering 13, 7261 VK Ruurlo.
Telefoon 0573-451264.

Ons internetadres is: <http://www.tref.nl/berkel-ijsseland/oldreurle>.

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Zutphen, onder nummer 40103401.

Het kwartaalblad "Onder d'n Kroezeboom" is geregistreerd onder nummer ISSN 0929-919X.

-o-

VAN DE VOORZITTER.

De kop is er al weer af, we zitten midden in de winter, sneeuw valt er voor het eerst, en de temperatuur is ver beneden nul. Zoals gebruikelijk is er overal brand, en het valt me ieder jaar weer op dat dit bij deze tijd van het jaar schijnt te horen. Een soort winteropruiming, maar dan soms met zeer trieste gevolgen.

De kaarten-actie voor behoud van de Kroezeboom loopt goed, en er hebben al diverse positieve gesprekken met gemeente en deskundigen plaats gevonden, en wij houden u verder op de hoogte.

Ook onze activiteiten-commissie draait op volle toeren, en het programma is voor dit seizoen, ondanks wat tegenslag, compleet. Er zijn een paar interessante excursies gepland, en om alles goed te laten verlopen wordt u verzocht de aanmeldingsformulieren zo spoedig mogelijk in te vullen, dan weten we waar we op kunnen rekenen.

Een tijdje geleden liep ik langs een kapperszaak en mijn oog viel op een mededeling dat je bij die kapper nog terecht kon om geschoren te worden. Dat zie je tegenwoordig niet meer, en ook omdat ik die morgen vanwege de haast geen tijd had gehad dit thuis te doen, dacht ik, da's de kans van je leven.

De behandeling was geweldig, warme doeken om je hoofd, lekkere massage met zeep, dan een goed scherp mes, en ik was zo glad als een aal. Nog wat reukwater of zo iets en na ruim een half uur stond ik totaal verfrist, en dertig gulden lichter, weer op straat. Tijdens de behandeling, met die warme doeken om mijn hoofd, zat ik in gedachten in Ruurlo, en dan in het Ruurlo van ver voor de jaren veertig. Je laten scheren bij de kapper was toen heel gewoon, het kostte weinig, en bij vijf scheerbeurten kreeg je een sigaar cadeau.

Wist u dat er in Ruurlo, midden in het dorp, een scheersalon was waar je voor drie cent geschoren kon worden? Het was een niet zo luxe zaak, en de scheerdoekjes, een soort slabbetje dat je om kreeg, werd vier keer gebruikt, voor de volgende klant werd het doekje en kwart slag gedraaid en kreeg je weer een schone droge punt achter je boord gestopt. De scheerbaas stopte zijn duim in je mond om de wang op te bollen, dan werd je beter glad. Voor vijf cent was de behandeling iets luxer, n.l. een schoon doekje voor elke klant, en in plaats van zijn duim in je mond gebruikte de scheerbaas een lepel.

Over "OLD REURLE " gesproken, leuke tijd, vindt u niet?
Die goeie ouwe tijd.

Ruurlo, 2 februari 1998,
Martin Kok,
Voorzitter.

VAN HET SECRETARIAAT:

Zoals U uit publicatie in de pers heeft kunnen lezen heeft het bestuur zich ingezet voor het behoud van onze Kroezeboom aan de Borculoseweg. Wij hebben het gemeentebestuur een brief gestuurd met het verzoek alles te doen, om gelden beschikbaar te stellen en maatregelen te treffen om de boom voor Ruurlo te kunnen behouden. Het gemeentebestuur heeft ons uitgenodigd om samen met de familie Simonis (eigenaar van de boom) te bespreken wat er aan te doen is. Dit gesprek heeft inmiddels plaats gevonden en is positief verlopen. Wij zullen U op de hoogte houden van het vervolg.

Het bestuur heeft verder besloten om dit seizoen enkele excursies te organiseren, waarover in dit blad mededeling wordt gedaan door de evenementencommissie (noot redactie: zie het bijgevoegde losse inlegvel).

Ons bestuurslid Gerrit Kleyn Winkel is bezig om alles foto's welke wij in ons bezit hebben te rangschikken en deze in albums onder te brengen.

Verder is onze vereniging lid geworden van de vereniging Gelre in Arnhem. Ook zijn wij lid van het Gelders Oudheidkundig Contact.

Secretaris Leo Besselink.

ALGEMENE LEDENJAARVERGADERING 1998.

Op woensdag 11 maart 1998 vindt, overeenkomstig het huishoudelijk reglement, de jaarlijkse ledenvergadering plaats van de historische vereniging "Old Reurle". De aanvang is 20.00 uur in zaal De Luifel te Ruurlo.

AGENDA:

01. Opening door de voorzitter.
02. Notulen van de vorige vergadering.
03. Mededelingen en ingekomen stukken.
04. Jaarverslag secretaris.
05. Financieel verslag penningmeester.
06. Verslag van de kascommissie
*De heer Abbink van de kascommissie is aftredend.
Er moet derhalve een nieuw lid voor de kascommissie benoemd worden.*
07. Bestuursverkiezing.
Aftredend is onze penningmeester, de heer Ab Flierman. Hij is herkiesbaar.

Namen van tegenkandidaten kunnen tot 10 dagen voor de vergadering worden ingediend bij de secretaris van onze vereniging.

08. Rondvraag
09. Sluiting.

MEDEDELING VAN DE PENNINGMEESTER.

Zoals het de laatste jaren de gewoonte is, zullen wij de BATEN- en LASTEN-rekening en ook de BALANS-gegevens niet in ons blad "Onder d'n Kroezeboom" publiceren. De op de ledenvergadering aanwezige leden kunnen tijdens de vergadering inzage krijgen in bovengenoemde gegevens.

Op 2 februari jl. heeft de kas/bank-controle plaatsgevonden door de heren J.H. Abbink en J.A. Drent. Alle inkomsten en uitgaven zijn met het kas/bank-boek gecontroleerd en accoord bevonden.

Wederom is door de verkoop van video's, zowel van wijlen huisarts dr. Bakker alsook van de video van de openluchtspelen, beschikbaar gesteld door de heer H.S. van der Meulen, een leuk batig saldo gerealiseerd. Hierdoor hebben wij de mogelijkheid de reserve voor het eventuele "MUSEUM" van oude landbouwwerktuigen en huishoudelijke apparaten te versterken.

Ook hebben wij de gemaakte onkosten voor de actie "Behoud de Kroezeboom" voor onze rekening genomen. Op de ledenvergadering kunt U, indien nodig, over het bovenstaande uitgebreid inlichtingen ontvangen.

Door al deze mutaties heeft onze vereniging, op het moment van verschijnen van deze "Onder d'n Kroezeboom", een ledental van 229 leden. Ons streven naar de 250 leden is nog niet gehaald; laten we hopen dit in 1998 te bereiken.

**VERVOLG VIERING HONDERDSTE VERJAARDAG VAN BEREND HENDRIK NIJLAND.
Ruurlo--De Veldhoek, 30 november 1934.**

Nu is de dag gekomen,
Waarop het jarental
Van Berend Hendrik-oome
Tot honderd is geklommen
En vreugd is overal.

Zó dichte de schoolmeester Klazes in de G.O.C. en hij vervolgt met:

--Dat is eigenlijk de samenvatting van wat we vandaag in de Veldhoek beleefden. Maar men zal er meer van Willen weten en we zullen er zo trouw mogelijk van vertellen.

Om 1 uur was het zwart van de mensen om het **Rooënshuus**: familieleden, vrienden, burens en heel wat belangstellenden uit de verte. Er stonden zeker zoveel mensen van buiten als "inboorlingen". Neen, de Veldhoek was vanmiddag zeker geen vergeten land. Wat een belangstelling: bestuursleden van de boerenorganisaties, de predikant, de burgemeester en de wethouders, den olden dokter en den niejen, het olde schoolhoofd, dat de kleinkinderen van Berend Hendrik-ome onderwees, de familie van Huize Ruurlo..had ik eigenlijk wel moeten beginnen met namen noemen? --ik heb me begeven in het gevaar van sommigen over te slaan. De reportagedienst van de AVRO was ook aanwezig en daardoor zullen heel wat lezers van dit blad verslagje niet eens nodig hebben, daar ze zondagavond al op de hoogte zijn gebracht.

Daar kwamen om kwart voor twee de schoolkinderen, vooraf gegaan door de muziekvereniging, "**Sophia's Lust**" uit Ruurlo. Kinderen en muzikanten stelden zich op in de omgeving van de microfoon en terwijl de jarige naar buiten kwam, begon de muziek te spelen. Daar ging iets van ontroering door de belangstellenden bij het zien van een mens van zo hogen older.

Na de muziek kwamen de kinderen aan de beurt. Kinderen zijn zo heerlijk ernstig. Met trillertjes in de stemmen--daar stond die geheimzinnige microfoon!--begonnen ze hun versje, dat we in een vorig blad afdrukten. Toen sprak **dominee Abbing** een woord tot de jarige en diens familie. We willen zijn woord, samengevat, hier laten volgen:

Waarde jubilaris. Toen ik zoeven de drempel van uwe woning overschreed, kwam het woord mij te binnen: "Ontshoei uwe voeten, want de plaats, waarop gij staat, is heilige grond". Onze gedachten gingen op tot Hem, Die bij jaar nog eeuwen telt, en Die ons thans het voorrecht schonk in een woning, waar nu zoveel dankbaarheid leeft in de harten van kinderen en kleinkinderen en verwanten, te toeven waar een volle eeuw op ons zou nederzien. Meer dan de psalmist de sterke toedracht als Gods bijzondere gave: 70 à 80 jaren, was u geschonken en wij wensen u en de uwen van harte geluk met dit zeldzame voorrecht.

Ook wij hebben u te danken, vriend Nijland, dat uw leven ook voor ons betekenis had. Als wij bij u nederzaten aan uw leunstoel of nedergebogen over uw legerstede, beluisterden wat daar uit de schat van uw verleden naar boven kwam, en wat ons ook bevestigd werd door de uwen, dan mogen wij zeggen: "Wanneer eenmaal uw mond verstomd zal zijn voorgoed, dan zult gij nog lang spreken tot velen en zal blijken dat uw leven niet sporeloos weggleed in de zandstroom van de tijd. Onbewust van uw invloed, gaaft gij, die zo weinig schoolse ontwikkeling hebt mogen op doen, ons te leren, omdat de harde leerschool van het leven (gij zijt waarlijk niet door het leven gedragen) u te leren gaf, en gij het toen aan anderen kondt doorgeven.

Gij moogt ook met Paulus zeggen: "Ik heb geleerd overvloed te hebben en gebrek te lijden". De bede om het dagelijks brood werd bij u gevolgd door een arbeid, waarvan wij mensen geen begrip meer hebben. In het holst van de nacht gingt gij op de dorschvloer bij anderen een schamel loontje verdienen. En de morgen was nauwelijks ondzon u huiswaarts riep. Gellefd hebt gij onder armoede en zeldzame ontberingen met en voor de uwen, gij hebt gewoekerd met uw talent. En uw sobere dagen werden bekroond door uw tevredenheid en dankbaarheid voor 't o zoo bescheiden deel.

Later hebt gij geleerd overvloed te hebben (hoe betrekkelijk in onze oogen: de versobering van onze tijd is daar nog weelde bij) maar toen hebt gij u niet verheven, gij bleef dezelfde nederige, eenvoudige werker. En uw dank groeide uit tot een: "De Heer zij in alles geprezen".

Vele stormen zijn over uw leven gegaan. Wat hebt gij ook veel liefs ter ruste moeten nederleggen. Wat mistet gij ook uw trouw Jenneke, die beste vrouw, met wie gij zoo in liefde en arbeid waart verenigt geweest en die u nu een tiental jaren is voorgereisd naar dat Land der Eeuwigheid, waarnaar wij allen op reis zijn.

Maar gij hadt geleerd in smart en tranen en naamt het kruis telkens weer op in goed vertrouwen op Hem, die 't al regeert.

Daarom blijft er nog sprake uitgaan van u, de eenvoudige (die allerminst in u zelf wilt roemen, want gij hebt ook uw gebreken als wij allen) en betraden wij met een gevoel van wijding en dankbaarheid uw woning.

Nu denk ik aan uw latere jaren, waarin, zooals de prediker zegt, "de wachters des huizes bij u beefden en de sterke mannen zich kromden (dat zijn de armen en de beenen), en de deuren aan de straat (dat zijn uwe ooren) zich al meer sloten, de vensters verduisterd werden (uwe oogen)--maar God opende temeer uw hart om de liefdesstralen op te vangen, die daar van kinderen en kleinkinderen in uwe woning tot u kwamen. Wat waart gij ook gelukkig als uw andere kinderen, die u nog zulk een warm hart toedroegen, u kwamen bezoeken. Wat genoot gij van het rustige, geduldige belangstellende medeleven van den buurman, die zoo vaak uw bijzijn delen kwam. Altemaal engelen die God u zond op uw levensavond, waardoor gij ook te beter leerdet dragen het kruis van het niet meer werken kunnen. En nu is het voor u feest. Reeds drongen tot u door de klanken van de muziek van "Sophia's lust". Uw hart zal zich weer hebben verkwikt aan het sympathiek gebaar van meester Klazes, die met de kinderen van zijn school u zulk een schoon en stemming vol lied toezongen. Dat zal u hebben goed gedaan. Gij houdt zoo van kinderen. Die jongste kleinzoon in uw huis noemt gij nog altijd "den kleinen jongen", en hij is u al ongemerkt boven het hoofd gewassen. Nu gaat uw zonlicht nederdalen: moge nu in nog sterker mate in uw leven de zekerheid: "Maar Gij, mijn God, begeeft mij niet." Hij schenke u nog tot het einde toe dezelfde helderheid van geest. Hij bespare u veel lichaamslijden. En straks moge de dood voor u worden het morgenrood voor een schoner toekomst.

Het aanwezige publiek hoorde met grote belangstelling mede naar het gevoel-volle woord van den predikant.

Daar klonken nog eens de kinderstemmetjes:

Wij staken nu het leren

Om hem te feliciteren:

Het is een dag van pret!

Ze hadden zo langzamerhand pret in het geval: er kwamen koekjes rond. "Disse kaere mot ze 'n möpken maer hebben, umda'k noe honderd bunne", bestelde de jarige. En nog groter werd de pret. Sommigen hadden de AVRO-wagen in de gaten gekregen en--wonderlijk, wonderlijk--daar konden zij zichzelf horen zingen! "Hannaowat kan'k oe good heurn,--en dat is Bennard--en dat bun ieje Gerard." 98.04 (04)

De muziek besloot nu het officiële gedeelte van de dag en terwijl ik dit stukje voor de krant tik, is de rust en de stilte weer over de Veldhoek gedaald en zijn we, zeer tot ons genoegen, weer vergeten burgers. Maar we hebben een honderdjarige in ons midden.

De Veldhoek, 't is bewezen,
Dat is geen doktersland.
Hier is 't model gegeven
Van lang en fleurig leven:
De zalfpot dus aan de kant!

100 jaren oud! Vrijdag 30 Nov. hoopt de landbouwer in ruste B. H. Nijland op „Rooënshuus" in den Veldhoek bij Ruurlo zegge en schrijve honderd jaar oud te worden. De oude baas is voor zijn doen nog bijzonder kras, eet en drinkt nog zeer behoorlijk en toont nog helder van geest te zijn. Wij kiekten de oude baas bij de kachel waar zijn schoondochter hem tijdens het „pap-rüren" gezelschap hield...

Een honderdjarige. Echter--voor hoelang. Hendersmeuje, de schoondochter wilde nog wel twintig jaar. "Neet praoten aover neet-lange-meer", zei ze. "Dat helpt jao neet, wie holdt hem nog twintig jaor."

Moge hij er dan een goede gezondheid bij houden, vrouw Nijland. Want er is een ernstige kant aan onze wensen voor den honderd-jarige. Hoe zongen de kinderen ook weer hun laatste liedje?

Zó was het: Maar van ons vrolijk liedje
 Bedenken wij nu 't slot.
 Dat slot zal ernstig wezen,
 Het zal een bede wezen:
 Schenk hem Uw vree, o God!

R.K.

Tot zover het verslag van de heer Klazes, toenmalig hoofd der Veldhoekse school, in de G.O.C. van 3 december 1934,--die in die dagen ongetwijfeld de Reurlse krante werd genoemd. Die Berend Hendrik Nijland, een eenvoudig boerenman, een hulde bracht zoals het in onze tijd nog zelden voorkomt. Een sfeerverhaal dat in onze snelle tijd bijna onwerkelijk aandoet. Wij vonden het de moeite waard om het te publiceren en het hierdoor aan de vergetelheid te ontrukken. (W. Bl.)

ENIGE GEGEVENS UIT DE SCHOOLHISTORIE VAN RUURLO.

Uitgezocht door Dhr. Kreeftenberg

In de Raadsvergadering van 1 september 1857 wordt er door de voorzitter op gewezen dat het meer dan noodzakelijk moet worden geacht om over te gaan tot het vergroten van de Dorpsschool. Er is nota bene al een Provinciale subsidie van f 533,-- goedgekeurd. Maar het verzoek om Rijkssubsidie tot een gelijk bedrag is nog steeds niet gehonoreerd! En

er is ook geen enkele aanwijzing dat dit alsnog zal plaatsvinden. De burgemeester/voorzitter stelt daarom voor, tegen de tijd dat het laatste 1/3 gedeelte van de aanneemsom moet worden voldaan een geldlening te doen ter hoogte van f 533,-- om deze weder af te lossen op het moment dat de Rijkssubsidie toch ontvangen wordt, ten einde in oktober of november tot de aanbesteding te kunnen overgaan om de vergroting in het aanstaande voorjaar van 1858 te kunnen doen uitvoeren.

Na overleg wordt het voorgestelde plan met algemene stemmen goedgekeurd en zal dit besluit aan de goedkeuring door G.S. worden onderworpen.

Reeds op 3 oktober wordt het antwoord van G.S. besproken waarin deze schrijven: dat tengevolge van het besluit dezer vergadering d.d. 1-8-1857 betreffende het doen van een geldlening á f 533,-- ter gedeeltelijke bestrijding der kosten van vergroting der Dorpsschool alhier te kennen gevende dat voornoemd besluit als middel van aflossing der lening wordt aangewezen tot hetzelfde aangevraagde maar nog niet toegewezen Rijkssubsidie en voorts dat art.136 der gemeentewet bepaald, de middelen moeten worden genoemd waaruit de renten en de aflossing ener lening zullen worden bestreden terwijl het dezerzijds aangewezen te onzeker is om daarop eene negotatie (geldlening) te kunnen aangaan en dientengevolge den Raad in overweging geven een meer bepaald middel aan te wijzen hetwelk bij het onverhoopt achterwege blijven van de aangevraagde Rijkssubsidie ter betaling van rente en aflossing zou kunnen strekken.(...)

(Zoals U wel ziet was de ambtelijke taal ook voor ruim honderd jaar geleden een moeilijk ontknoopbare brij. Het moet voor de doorsnee burger uit die tijd toch een haast niet te verteren stuk zijn geweest. En mag m.i. hieraan de conclusie verbonden worden dat de werkelijke beslissingen van de Raad op voorspraak van de z.g. notabelen in de Raad genomen werden.-W.Bl.)

Men kwam er uit want; Na overleg in de Raad wordt met algemene bestemming besloten de aflossing der geldlening á f 533,-- met de daarvoor te betalen rente aan te wijzen zooals geschied bij dezen, de verzochte Rijkssubsidie tot vergroting der Dorpsschool alhier of indien dit onverhoopt niet mogt worden verleend, uit een te heffen buitengewonen omslag te erleggen.(...)

Het boven genoemde besluit wordt door G.S. goedgekeurd zodat men met de voorbereidingen voor de bouw kon beginnen. In 1858 werd er volgens plan gebouwd en werd de Rijkssubsidie toch ontvangen waardoor de totale bouwkosten voor de Gemeente bleken mee te vallen.

✓ **In mei 1870 wordt de Dorpsschool opnieuw onderwerp van gesprek;** ze blijkt met ruimtegebrek te kampen waardoor er eigenlijk voor veertig kinderen geen plaats meer is. Vooral in de januari maand was de school overbezet. Mede doordat er toen ook drieëntwintig kinderen uit de Gemeente Laren een plaats vonden.

(Duidelijk blijkt ook hier weer dat het schoolbezoek beïnvloed werd door de seizoenarbeid van de boerenkinderen die als arbeidskracht op het gemengde bedrijf van hun ouders onmisbaar waren. De situatie in Ruurlo week in deze niet af van de ons omringende plaatsen.-W.Bl.) Er bleek echter nog wel ruimte te zijn bij de school in de Veldhoek, die zoals we al eerder aanhaalden, in 1845 was gebouwd. Om ruimte te krijgen op de Dorpsschool werd bepaald dat er geen kinderen uit een andere Gemeente mogen worden aangenomen.-- Dat op school zullen worden onderwezen; de kinderen uit het Dorp, den Brouwershoek, Garvelinkhoek, Brinkmanshoek, Lusinkbrink, Nieuwenhuishoek, en Everwenninkhoek, als mede uit de buurten den Wissinkhoek, den Bruil, den Haar, Winkelerhoek en den Formerhoek, voorzover die niet worden aangewezen naar de school in den Veldhoek, waaruit blijkt dat gedeelten van die wijken daartoe behoren.(...)

Weer blijft het een aantal jaren rustig rond de Dorpsschool, maar in mei 1881 wordt er in de Raad opnieuw aandacht aan vergroting en vernieuwing geschonken. Aangezien er op de plaats waar de school nu staat (we hebben het hier over de plek aan de zuidzijde van het Kerkplein waar de oude school -die nog tot 1953 dienst heeft gedaan als gemeentehuis- toentertijd stond. W.Bl.) niet genoeg terrein is te vinden moet er worden uitgeweken naar een geschiktere plaats.

De Gemeente kan van den Heer Mr. Baron van Heeckeren van Kell, oud minister van Buitenlandse zaken, wonende te 's Gravenhage, een stuk grond, liggende aan de noordzijde van het Dorp **gratis in bezit krijgen**. Het stuk komt bij het kadaster voor onder Sektie I nr.910 en heeft een opp. van 15 vierkante roeden.(d.i. 210 m²) Het terrein blijkt echter te klein om hierop een school te kunnen bouwen met een behoorlijke speelplaats, maar; van de aangrenzende tuingrond, toebehorende aan den oudsten nog minderjarigen zoon van den Heer J.F.van Langen, winkelier alhier, kan de ontbrekende grootte van 8 vierkante roeden en 70 vierkante ellen tegen f 2200,— de bunder worden gekocht, waarvoor de vereischte goedkeuring is aangevraagd, evenals voor de schenking. Het terrein voor het plaatsen van de school is inmiddels goedgekeurd door de Heer Districts Schoolopziener.(...)

Ook wordt er in deze vergadering gesproken over het plan om bij het erve Den Koekoek een school te bouwen, aangezien er door het toedelen van de Marke en Broekgronden onderscheidene huizen zijn gebouwd waarvan de kinderen 3/4 tot 1/4 uur gaans van de school verwijderd zijn.

Op voorstel van den Heer Districts Schoolopziener wordt besloten om de school in den Veldhoek, die van minder belang moet worden geacht, op te heffen en met ingang van 1 juli 1882, meer in het midden van de Gemeente, ergens in den Winkelerhoek een school voor 160 leerlingen te bouwen. (Let hier eens op het woordgebruik. Wie zou het anno 1998 pikken als zijn school van minder belang werd geacht!)

In de vergadering van 25 juni 1881 wordt de goedkeuring medegedeeld van het in mei genomen besluit **tot het bouwen van een nieuwe Dorpsschool**, zodat tot aankoop van de benodigde gronden kan worden overgegaan. **B. en W. zijn tevens van mening dat er bij de nieuwe school ook een woning voor het hoofd der school moet komen aangezien er geen huurwoningen in de nabijheid zijn.**

In de vergadering van 28 oktober 1881 wordt gesteld dat het aantal leerlingen op de school in het Dorp 197 bedraagt, maar al spoedig staat te vermeerderen. Daarom is het noodzakelijk een vierde leerkracht te benoemen.

Ook deelt de Burgemeester mede; dat hij van de Hoogwelgeboren Jonkvr. Baronesse S.W. van Heeckeren van Kell de som van f 10.000,— aangeboden heeft gekregen. De Raad neemt deze som in grote dankbaarheid aan en verzoekt de Burgemeester de Hoogwelgeb. Baronesse te bedanken, en verder aan G.S. te vragen goedkeuring te verlenen aan deze schenking. Door deze gift wordt de Gemeente in staat gesteld om haar deel voor de bouw van de **twee nieuwe scholen met een schoolhuis** te kunnen voldoen zonder hiervoor een lening te moeten sluiten.

In de vergadering van 14 november 1881 worden de bezwaren besproken van de bewoners in de Veldhoek, waarvan de kinderen straks naar de nieuw te bouwen school in de Winkelerhoek (Bruij) moeten. De bewoners vragen de school ± 740 meter meer westwaarts aan den zelfden weg te bouwen om reden dat de school dan op hogere grond gebouwd kan worden en dat de afstand die de kinderen uit de Veldhoek moeten afleggen met gemiddeld 450 meter gekort wordt.

De Raad is bereid de bezwaren op het oorspronkelijke plan te aanvaarden en de school ± 740 meter westwaarts te bouwen. De benodigde gronden zijn ter beschikking en zullen worden aangekocht.
(wordt vervolgt)

OVER DUIVENTILLEN EN HET GEBRUIK ERVAN.

Uitgezocht door M. J. Baronesse van Heeckeren van Kell- van Tets.

Op één van de oudste afbeeldingen van het Kasteel Ruurlo, getekend door Jan de Beyer in 1743, zien wij op het voor-terrein een duiventil.

copie naar de Beyer

In het algemeen werden duiven gehouden voor allerlei doeleinden. Eén van de meest praktische daarvan was voor de consumptie en voor de mest voor de landbouw. Er is mij voor deze streek geen verhaal bekend dat ze ook als postduiven werden gehouden.

Wel kan ik iets vertellen over duiventillen in het algemeen.

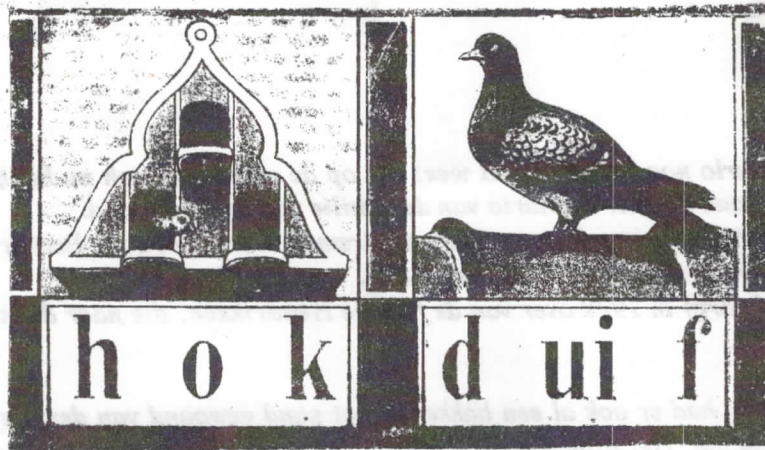
Deze werden gebouwd uit hout op één of meer palen. De hoogte van het duifhuis moest zodanig zijn dat er een kar onderdoor kon rijden. De mest werd dan door een luik de kar in geveegd.

In de duiventil zien we aanvliegplankjes voor de vlieggaten van de duiven. De smalle toren van het Kasteel Ruurlo heeft trouwens ook aan beide zijden 4 openingen voor duiven met aanvliegstenen.

De duiventil van Ruurlo maakte geen uitzondering op het feit, dat de meeste duivenslagen -dat is een verzameling van nest-ruimten van duiven- zich bevonden bij kastelen en adellijke huizen, en wel op een rustige plaats. Het houden van een duiventil of duiventoren, deze laatste is van steen, behoorde tot een heerlijk recht van een landgoed.

Zoals op de copy bij dit artikel te zien is, was registratie van dit recht verplicht. Wilde men dit recht behouden, dan moest dit recht elke 5 jaar weer worden hernieuwd. Ook blijkt uit bijgaand document dat men op het landgoed, toentertijd het recht had dertig paren duiven aan te houden.

Duiven werden ook op andere wijze gehouden en wel in het muurwerk van topgevels, nog te zien in de topgevel van het oude spieker te Vierakker, waarover ik in een vorig artikel schreef. Verder in schuren, kerktorens en eenvoudig op een dak van een woonhuis, zoals op de afbeelding van een leesplankje van voor de oorlog te zien is.

Nota Bene wordt deze afbeelding gebruikt voor het woord "hok", met een afbeelding van een duif ernaast.

MODEL N°. 11^b.

DIENST 1853.
1854.

Kosteloos bewijs, ingevolge
art. 32 der wet van 6
Maart 1852 (Staatsblad
n°. 47) afgegeven.

Stadsraad
DE MINISTER VAN STAAT, COMMISSARIS DES KONINGS
in de provincie Gelderland.

Op het verzoek van *G. J. H. baron van Peulst, de vrees W. H. A. G.*
baron van Heeckeren van Bell
wonende te *Beuvels* strekkende
ter bekoming van registratie zijner duiventil staande in de gemeente
Beuvels met bevoegdheid om daarop tot *veertig*
paren duiven aan te houden, ingaande met den 1sten Julij achttien
honderd *duisen vijftig*
Verklaart die duiventil alzoo, behoudens de regten van derden, te zijn
geregistreerd.

Arnhem, den *4 Julij* 1853.

EM

[Handwritten signature]

Geraadpleegde literatuur:

Nederlandse duiventillen van H. W. M. Giezen-Nieuwenhuys en C. C. S. Wilmer. 1987. Uitgeverij Terra te Zutphen

HET WITTE PAARD.

Eenieder die het oude Ruurlo nog heeft gekend weet dat op de plek waar zich nu het terras van C.R. "De luifel" bevind, de bakkerszaak en later cafetaria van de familie van Bremen stond.

De bakkerij droeg toentertijd gewoon de naam R.P. van Bremen, doch toen zoon Bert er later de cafetaria vestigde gaf hij er opnieuw de naam "Het witte peerd" aan.

Van Bremen sr. nam het bedrijf in 1929 over van de familie Hendriksen, die naar de buurtschap de Bruil vertrokken.

Vóór de familie Hendriksen had er ook al een bakker in het pand gewoond van der Mey genaamd en het pand dankte aan hem de naam "Het witte paard". Hierbij ziet U een reclamefolder van de firma Hendriksen uit de tijd dat zij er gevestigd waren..

Wie de beste Beschuit bakt, heeft de klanten

Gebruikt daarom steeds

HENDRIKSEN's

prima Tafelbeschuit

Uit eerste klas grondstoffen bereid

Electr. Brood-, Koek-, Beschuit- &
Banketbakkerij

„Het Witte Paard”

RUURLO

BEKROOND :

DORDRECHT
1922

ARNHEM
1923

Eenigst adres voor de echte Ruurlosche moppen

HANNES BÜCKLER OK WAL ENEUMT SCHINDERHANNES

Nun haben sie ihn endlich, den "Lumpenhund und galgenstrick", den Schinderhannes. Im Taunus haben sie ihn aufgegriffen, haben ihn von Limburg nach Wiesbaden gebracht, wo er eine Nacht im Uhrturm saß. In Frankfurt wurde er den Franzosen übergeben, weil seine Untaten ja meist auf dem linken Rheinufer, in dem von den Franzosen besetzten gebiet, das seit dem Frieden von Lunéville (1801) französisch war, verübt worden waren.

Zo steet 't eschreven in Duutse verslagen uut dee tied, noe neet bepaold ne complement veur onzen Hannes, dèn deur alles wat de leu der later bie eprakkezeert hebt, 'n woren volksheld was ewodden.

Op'n mooi in-ekleurden tekening, dèn te vinden is in de archie-ven van den Mainzer Stadbücherei, steet hoo of hee samen met ziene consorten, an hande en veute deur zwore kettens an mekare vaste eklonken, op den 16den Juni 1802 naor Mainz wodt aover ebracht. Ok ziene vrouwe Julchen steet der op, al is ze dit maol in de rökke en neet as gewoonlek nét as de mansleu dee Hannes as euren hoofdman uut-ekaozen hadden, in ne bokse. Hannes dreg op 't plaatjen ne vere op den hood wordeur wiele um as rover-hoofdman könt kennen. De weitasse woorop e deur zien Julchen in mooie sierstekken de levelingsname "Johannes durch den Wald" had laoten borduren, hef e dit maol neet um de nekke hangen. Dreks achter um löp Zwarten Jonas, dan komt Weber, Reinhard en Hannes ziene Julchen. Achteran loopt de vrouwleu van Weber en Reinhard met de kinder.

Lange zit Hannes in veurarrest in den Mainzer Holzturm, dèn later in den volksmond nog altied den Schinderhannesturm zal blieven heiten. Zoas dat bie de Duutsers eigen is, Hannes ziene wandaoden wodt grondeg uut-epluust én op papier ezat, den helen procesgang beslöt ruum dreeduzend bladzijden, dee as heden ten dage nog in te zene bunt.

As Hannes op 't schavot steet um deur de valbiele ne köpken kleiner emaaft te wodden kömp zienen 'nobelen' inborst nog effen naor baoven.

"Ich habe den Tod verdient, aber zehn meiner Kameraden nicht", löt e de umstanders wetten, dan knalt de valbiele naor ondern.

Wat mot Hannes veur uutstraoling ehad hemmen dat de bendeleden 'm as jongen snuiter, veer joor doorveur, tot euren anvoerder maken en um deur dikke en dunne volgen. Zol 't ekommen waen deur 't hondsbrutaole stuksken dat e in Meisenheim eflukt had, too e 's aovens bie ne leerlooier 'n stuk of wat beestevelle estaolen had en 'm dee den anderen margen, too den looier nog neet emarkt had dat e ze kwiet was, tegen good geld verkoch?

't Volk door, had ter schik van dat e dèn looier op zo'nne menere bie de bene ekregen had.

Dat meesmulend lachen gink aover in bewondering too 't Hannes lukken um ongezeen uut den ondergrondsden gevangenis van Sim-mern te ontsnappen!

Wat kon de raeden waen dat dèn jongen Hannes al zo vrog op 't verkeerde pad trechte kwamp? Hee wodden geboorn in Miehlen bie Nastätten in den Taunus, en hee was door veur galge en rad op-egreuid. Zien vá, dèn vilder was van zien vak -mee van 't minste da'j in dee dage umhanden konden hemmen- wodden slagmaols op-epakt veur landloperije. Doornäöst had e ok nog as beroepssol-daote zien geld verdeend.

Ok Hannes zien moder kwamp uut ne vildersfamilie, nèt as zien grootva, 't was gruwlek min volk woorveur de leu gerne an't zied gingen, al was't vake allene al um den loch dee as ze bie zik hadden.

't Was totaal verkeerd egaone met Hannes naodat hee ne maol epakt was veur ne klein verbrekken. Ze hadden 'm an den schandpaol enaegeld en veur 't oge van ne bulte volk met de zweeppe af-eranseld. 98.11 (11)

Dah hadden ze better neet können doon, hee veulen hee zik doordeur zó vernederd dat e vanaf dat ogenblik zien eigen plan trok. God noch gebod steurn um nog. Zee zollen 'm kennen leern. Zienen vrieheidsdrang brach um aoveral woort e maor hen wol.

De rieke boeren en handelaren in den omgeving bestaol e bie 't laeven en ok de ambtenaren dee belasting ophalen wazzen veur um neet veileg.

Kortumme, volk woor as Hannes van menen dat zee de arme leu 't vel aover de oorne trokken wazzen de klos. Net as de veldwachters en de kommiezen. Op dee manere kreeg Hannes 't volk, dat ok ne hekel an dee uutzoe- gers had, op zienen hand.

Van allerhande sterke verhalen gingen rond, en zelfs den roman-schriever Carl Zuckmayer warken met zienen roman "Heimatlicher Ballade" -woorin wodt beschreven hoo of den laevenslustegen Hannes van de rieken nömp en't an de armen gif- der an met um Hannes as ne soort volksheld op te voern.

Op't leste gingen Hannes en ziene kompanen zowied, dat ze zelfs de kampementen van Napoleon zienen bezettingsmacht op den lin-ker Rijnkante aovervelen. En dat brök eur op, zee wodden egrep-pen en uut eleverd an de Fransozen dee eur veur éns en altied 't handwark lichten.

De leu wollen wah geerne ne soort van volksheld in 'm zene maor zo mooi as de leu 't wilt doon veurkommen was 't neet. Hannes was neet zo'n braaf heerschap. Hee had gewoon 't geluk dat Duutslan in dee dage versnip- perd was in allerhande kleine staatjes en Koningsriekskes, zodat e makkelek uut de hande van ziene achtervol- gers kon blieden deur bie veurbeeld simpel aover de bekke te springen dee de staatsgrenze was. Doorbie had e den tied mét, umdat de Franzosen deur 't volk ehaat wodden.

Dee wazzen eerst as bevrijders in ehaalt, umdat zee ne ende emaaft hadden an de uutbuiting deur de groot- grondbezitters. Lange gink dat neet good, want dee Franse soldaoten wollen zik eiges ok verrieken, zee gingen an't staelen en brandschatten. Ok de oorlogkommissaressen deien nog ne duit in 't zeksken en plukken de leu kaal tot op 't hemd. 't Gink eur now nog'n stuk slechter as onder de grote heren.

Too dan ok onzen Schinderhannes en ziene bende de Fransozen begonnen te aovervallen en te bestaelen, wodden zee deur 't volk op hande edragen. Doordeur wodden d'n Schinderhannes woor 't in al dee verhalen aover geet, d'n groten volksheld den veur de onderdrukten opkwamp én de veldwachters en soldaoten achter zik an lokken, dee der op ebrand wazzen um "den Koning van 't Soonwald", te vangen.

Hierdeur kreeg de gewone börgerieje kans um zik op de joor-markten uut te laeven, zónder dat ze dreks "onder den toren" terechte kwammen.

Deur de joren hèn kreeg 't doon en laoten van Schinderhannes ho langer ho meer glans en wodden e vereerd as ne volksheld, ondanks dat hee as't ter op an kwam ne gewonen gauwdeef was. Hannes Bückler wodden deur de valbiele ne köpken kleiner emaaft, maor den onverzetteleken volksheld Schinderhannes laefd tot in onze dage, neet zoas e warkelek was, maor zo as 't volk um wol zene.

Wim Bluemers 7 november 1996

Bron: Kalender 1972.

uutgever: Kalle Aktiengesellschaft 6202 Wiesbaden-Biebrich